

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a patra după Rusalii
În această săptămână,
miercuri: Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul

Din tâlcuirea Sfintei Evanghelii - Sfântul Ioan Gură de Aur -

Pentru că sutașul s-a socotit nevrednic să-L primească pe Hristos în casa sa, a ajuns vrednic de împărăția cerurilor și vrednic de dobândirea bunătăților de care se bucură Avraam.

Este mare lucru ca un om, care nu făcea parte din neamul iudaic, să aibă despre Hristos o părere atât de mare. După socotința mea, sutașul se gândea că oștirile cele cerești, bolile, moartea și toate celelalte se supuneau lui Hristos, așa cum i se supuneau lui ostașii săi. De aceea și spune: *"Că și eu sunt om sub stăpânire"*; cu alte cuvinte sutașul spunea: "Tu ești Dumnezeu, eu sunt om; eu sunt sub stăpânire, Tu nu ești sub stăpânire. Așadar, dacă eu, om fiind și sub stăpânire, am atâta putere, cu mult mai mult Tu, Care ești Dumnezeu și nu ești sub stăpânire".

Sutașul voia să-L încredințeze cu tărie pe Iisus că nu rostește aceste cuvinte ca să arate că este vreo asemănare între ei, ci, dimpotrivă, foarte mare deosebire. „Dacă eu, spune sutașul, care sunt un supus și sunt sub stăpânire, pot atâta, datorită micii mele funcții, încât nimeni nu-mi stă împotrivă, ci se va face tot ce poruncesc, chiar când poruncile sunt diferite – *"Că zic acestuia: Du-te!" și se duce, și altuia: „Vino!" și vine"* -, cu mult mai mult vei putea Tu!".

Tu uită-mi-te că sutașul a arătat că Hristos poate să stăpânească moartea ca pe un rob și poate să-i poruncească ca Stăpân. Când spune: "Vino !" și vine și: "Du-te!" și se duce, sutașul acesta spune „Dacă poruncești să nu vină peste el moartea, nu va veni”. Ai văzut cât era de credincios ? Căci ceea ce avea să fie cunoscut tuturor mai târziu, sutașul o știa; știa că Hristos are putere asupra morții și vieții, că pogoară la porțile iadului și ridică. (continuare în pagina 3)

Grafică realizată de Elena Gheorghită

Evanghelia acestei duminici - Matei VIII, 5-13

5. Pe când era în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugându-L,
6. Și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog chinându-se cumplit.
7. Și i-a zis Iisus: Venind îl voi vindeca.
8. Dar sutașul, răspunzând, i-a zis: Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvântul și se va vindeca sluga mea.
9. Că și eu sunt sub stăpânirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se du-ce; și celuiilalt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face.
10. Auzind, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă, la nimeni, în Israel, n-am găsit atâta credință.
11. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în Împărăția cerurilor.
12. Iar fiii Împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților.
13. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.

Ilie - Proorocul și Omul lui Dumnezeu

„Atunci a zis femeia către Ilie: Acum cunosc și eu că tu ești omul lui Dumnezeu și cu adevărat cuvântul lui Dumnezeu este în gura ta!” (III Regi 17,24)

Aleși ai lui Dumnezeu, oameni cu credință și viață pilduitoare, proorocii sau profeții erau glasuri vestitoare a voinței Celui Preaînalt, glasuri de mângâiere ce trâmbițau împlinirea nădejzilor mesianice, glasuri ce trezeau conștiințele, predicând poporului israelit întoarcerea la calea cea adevărată. Proorocul era mijlocitor între Dumnezeu și om fiind inspirat de Însuși Dumnezeu și vorbind o în numele Acestuia.

Vechiul Testament face în permanență recurs la persoanele și vestirile proorocilor, precum: Moise, David, Isaia, Ieremia, Iezechiel, Daniel și mulți alții. În Noul Testament Sfântul Ioan Botezătorul este numit de însuși Mântuitorul Hristos ca fiind cel mai mare și cel ce încheie șirul proorocilor (Mt. 11,11-14).

Totuși, dintre proorocii Vechiului Testament, singurul pe care Biserica îl serbează într-un mod deosebit este proorocul Ilie. Personalitatea acestuia a marcat definitiv istoria biblică fiind o paradigmă a existenței umane puse în slujba lui Dumnezeu. Prin modelul de viață activ-contemplativă pe care ni l-a lăsat și prin înrăurirea pe care o avea asupra evreilor, Sf. Prooroc Ilie a avut un rol semnificativ în toate timpurile în favoarea păstrării credinței în Dumnezeu cel Adevărat, impunându-se ca o figură biblică emblematică.

Cu toate acestea, ne punem întrebarea, de ce Sfântul Ilie este serbat de Biserică într-un mod deosebit (este singurul profet vechitestamentar a cărui zi de pomenire este însemnată cu roșu în calendar), știind totuși că el nu a profețit despre venirea lui Iisus Hristos ? Motivul principal pentru care Biserica acordă atâta cinstitoare Sfântului Prooroc Ilie, este că acesta s-a impus într-un mod aparte ca un iscusit luptător împotriva închinării la idoli, săvârșind minuni mari, care au avut drept rezultat întoarcerea la dreapta credință a multora. Exigent cu sine însuși, râvnitor spre a împlini voia lui Dumnezeu și înflăcărat apărător al credinței adevărate, mai presus de orice risc, a avut curajul de a muștra pe regele Ahab și pe regina Izabela pentru prăbușirea la care mergea poporul lui Israel, într-un timp în care orice revoltă era înăbușită și orice prooroc omorât.

Ilie Tesviteanul a fost *omul* ales de care Dumnezeu s-a servit pentru a înfrunta încă o dată

puterea întunericului, atât de abil îmbrăcată în manifestări și atitudini umane, pentru că *Ilie Tesviteanul, înainte de a fi Prooroc, era...Om*, cu toate că ne este greu să ni-l imaginăm pe proorocul Ilie din acest punct de vedere. Biblia nu oferă prea multe informații în acest sens, evidențiind mai mult lucrarea și importanța sa ca Prooroc. Totuși epoca patristică a înregistrat numeroase referințe cu privire la viața profetului din Carmel și activitatea sa, sfântului Grigore de Nazianz revenindu-i meritul de a-i fi închinat câteva „Poeme dogmatice” prin care evidențiază importanța sa în teologia creștină.

Și literatura profană a acordat un spațiu generos profetului văzător de Dumnezeu, o interesantă abordare fiind adusă în prim plan de Paolo Coelho în cartea sa „Al cincilea munte”, în care, descriind perioada în care Ilie a stat „ascuns” de ochii Izabelei, în Fenicia, după voința Domnului, încearcă să-i surprindă intimitatea sufletească, simțirea sa profund umană, nedumeririle și paradoxurile care frământă mintea și conștiința omului prea neîncăpătoare parcă pentru a înțelege poruncile, planul și voia lui Dumnezeu, mai ales atunci când pun la grea încercare chiar propria persoană.

Constantina Mărgineanu

Prin rugăciune vei învinge

Rugăciune către Sfântul Prooroc Ilie

Preamărite și preaminunate proorocule al lui Dumnezeu, Ilie, care ai luminat pe pământ cu viața ta îngerească, cu râvna ta firebinte către Dumnezeu Atotșitorul, cu semnele și cu minunile tale, și cu marea lui Dumnezeu bunăvoință față de tine, fiind ridicat la cer cu trupul într-un car de foc; învrednicindu-te a vorbi cu Dumnezeu pe Muntele Taborului, în timpul schimbării Lui la față, acum sălășluind în locașurile raiului și stând în fața tronului Împăratului ceresc, auzi-ne pe noi păcătoșii și nevrednicii, care în ceasul acesta stăm în fața sfintei tale icoane, și cu umilință alergăm către mijlocirea ta. Roagă-te pentru noi lui Dumnezeu, Iubitorul de oameni, să ne dea nouă duhul pocăinței, al izbăvirii de păcate și cu atotputernica Sa bunăvoință să ne ajute să ne depărtăm din calea păcatului, îndrumându-ne spre tot lucrul bun; ca să ne întărească în lupta împotriva poftelor și a patimilor noastre, sădind în inimile noastre duhul smereniei, al blândeții, duhul iubirii de aproapele nostru, al bunătații, al răbdării, al înțelepciunii, al râvnei pentru cuvântul lui Dumnezeu și al izbăvirii

aproapelui. Nimicește prin rugăciunile tale, proorocule, năravurile cele rele ale lumii, ce întinează neamul creștinesc prin necinstirea credinței derptsăluitoare, față de rânduielile Sfintei Biserici, a poruncilor Domnului, prin necinstirea părinților și a stăpânilor ce ne stăpânesc, aruncând astfel lumea în bezna necinstei, a desfrâului și a pierzaniei.

Depărtează de la noi, preamărite proorocule, prin mijlocirea ta către Domnul, dreapta mânie a lui Dumnezeu; apără orașele, satele și țara noastră de secetă, de foamete, de furtuni năprasnice, de cutremur, de boli și răni aducătoare de moarte, de neînțelegeri între frați, de năvălirea asupra noastră a altor neamuri și de războiul cel dintre noi. Prin rugăciunile tale, preamărite, întărește poporul nostru binecredincios și ajută-l în toate faptele lui bune. Mijlocește, proorocule al lui Dumnezeu, păstorilor noștri râvnă fierbinte către Dumnezeu, purtare de grijă pentru mântuirea sufletească a păstorilor, înțelepciune în purtare și învățătură, cucernicie și tărie în ispite; judecătorilor le dăruiește nepărtinire și lepădare de pofta câștigurilor, dreptate și milă față de cei obijduiți; tuturor cârmuitorilor purtare de grijă față de supuși, milă și dreaptă judecată, iar dreptcredincioșilor supunere și ascultare față de cârmuitori, cum și îndeplinirea cu sârguință a tuturor îndatoririlor lor; ca astfel, în pace și cucernicie, să petrecem veacul acesta. Să ne învrednicim de împărtășirea bunătăților celor veșnice în Împărăția lui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine cinste și închinăciune, împreună cu Tatăl cel fără de început și cu Preasfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

(*Acatistier*, Editura Biserica Ortodoxă Alexandria)

Din tâlcuirea Sfintei Evanghelii

- Sfântul Ioan Gură de Aur -

Motivându-și cererea, sutașul n-a vorbit numai de ostași, ci și de slugi, la care ascultarea e și mai mare. Și deși avea o credință atât de puternică, se socotea totuși nevrednic. Hristos însă arătându-i că este vrednic să-i intre în casă, l-a cinstit și mai mult; l-a admirat, l-a lăudat înaintea tuturor și i-a dat mai mult decât i-a cerut. Sutașul venise să ceară numai sănătate trupească pentru sluga sa și a plecat luând cu sine și împărăția cerurilor. Ai văzut că s-au și împlinit cuvintele: *”Căutați mai întâi împărăția cerurilor și acestea toate se vor adăuga vouă”*. (Matei 6, 33). Pentru că a arătat multă credință și smerenie, Hristos i-a dat cerul și i-a adăugat și sănătatea slugii. Și nu l-a cinstit numai cu atâta, ci i-a arătat că intră în locul celor scoși din împărăția

cerurilor. Iar prin aceasta Hristos face cunoscut tuturor că mântuirea se dobândește prin credință, nu prin faptele legii vechi. De aceea darul împărăției cerurilor nu este numai pentru iudei, ci și pentru păgâni; și mai mult pentru păgâni, decât pentru iudei. *”Să nu socotiți, spune Hristos, că darul împărăției cerurilor s-a dat numai sutașului! Darul acesta va fi dat întregii lumi!”* Spunea acestea, profetind despre păgâni, dându-le bune nădejdi. Că în mulțimile de oameni, care Îl urmau, erau și păgâni din Galileea neamurilor.

Spunea acestea ca să nu-i lase fără nădejde pe păgâni și să alunge din mintea iudeilor gândul că numai iudeii sunt poporul ales. Hristos nu vorbise până acum de păgânilor la credință, pentru ca nu cumva cuvintele Sale să supere pe ascultătorii Săi și pentru ca să nu le dea pricină de atac; prilejuit însă de credința sutașului, vorbește și de asta, dar nici acum nu rostește cuvântul *”păgân”*; n-a spus: *”mulți păgâni”*, ci: *”Mulți de la răsărit și de la apus”* (Matei 8, 11). A arătat pe păgâni, dar n-a supărat pe iudei: cele spuse erau învăluite. Nu numai aceasta învăluiește noutatea învățăturii Sale, ci și prin înlocuirea *”împărăției cerurilor”* cu *”sânurile lui Avraam”*. Că nici nu le era cunoscut numele de *”împărăția cerurilor”*; și Domnul vorbește de sânurile lui Avraam, pentru că pe iudei îi ustura mai mult această pierdere. Tot așa și Ioan Botezătorul n-a vorbit îndată despre gheenă, ci le-a spus ceea ce-i dorea mai mult: *”Să nu vi se pară că puteți zice: ”Suntem copiii lui Avraam!”* (Matei 3, 9).

Ai văzut că vindecarea slugii a proclamat puterea lui Hristos, a făcut cunoscută credința sutașului și a făcut crezută profeția? Dar, mai bine spus, toate au proclamat puterea lui Hristos. Că Acesta n-a tămăduit numai trupul slugii, ci, prin minune, a atras la credință și sufletul sutașului. Tu însă nu te uita numai că sutașul a crezut, că sluga s-a vindecat, ci minunează-te și de iuțea vindecării. Aceasta a arătat-o evaghelistul prin cuvintele: *”Și s-a vindecat sluga lui în ceasul acela”*. Și nu numai prin aceasta ne este de folos, ci și prin aceea că de câte ori face Hristos câte o minune vorbește și de împărăția cerurilor și caută să ne atragă pe toți spre ea. Chiar pe cei pe care îi amenință că are să-i alunge din împărăția cerurilor, nu-i amenință ca să-i alunge, ci ca să-i înfricoșeze cu aceste cuvinte, spre a-i atrage la împărăția cerurilor. Iar dacă nu se folosesc nici de pe urma acestei amenințări, apoi toată vina este a lor și tuturor celor ce suferă de aceeași boală. Poți vedea că s-a întâmplat aceasta nu numai cu iudeii, ci și cu cei ce au cezut. Că și Iuda era fiu al împărăției și auzise împreună cu ucenicii: *”Veți șede pe cele douăsprezece tronuri”* (Matei

19, 28), dar a ajuns fiu al gheenei; iar etiopianul (*Fapte 8, 26-39*), barbar fiind – din cei de la răsărit și de la apus – s-a bucurat de cununi împreună cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov. Aceasta se întâmplă și acum în vremea noastră. *“Că mulți dintâi vor fi pe urmă”*, a spus Hristos, *și cei de pe urmă, întâi*”. Hristos a spus aceste cuvinte pentru ca nici cei din urmă să nu se trândăvească, gândindu-se că nu mai au nici cei din urmă să nu se trândăvească, gândindu-se că nu mai au nici o putere să ajungă în frunte, și nici cei dintâi să nu se încreadă prea mult în ei înșiși gândindu-se că sunt în frunte. Același lucru l-a profețit mai înainte și Ioan Botezătorul spunând: *„Dumnezeu poate și din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam”*.

Sfinți Români (8)

În ziua de 18 iulie, Biserica Ortodoxă săvârșește pomenirea *Sfântului Mucenic Emilian de la Durostor* (azi Silistra), fervent propovăduitor al dreptei credințe, în timpul prigonirilor asupra creștinilor inițiate de către împăratul Iulian Apostatul (361-363).

După ce împăratul Iulian a emis edictul de interzicere a creștinismului, a fost trimis la Durostor un chinuitor nemilostiv, Capitolin, pentru a cerceta dacă se mai aflau acolo creștini. Ajuns în această localitate, conducătorul cetății a depus jurământ potrivit căruia toți locuitorii cetății „se închină zeilor noștri și neîncetat le aduc jertfe cu toată cinstea”. Între timp însă tânărul Emilian a intrat în templul păgân din cetate, distrugând statuile zeilor și răsturnând jertfele așezate pe altare. Pentru a nu fi chinuți alți oameni nevinovați, tânărul Emilian s-a predat ulterior, mărturisind că el este vinovat.

După ce a fost bătut cu multă cruzime, Capitolin a poruncit ca acest mărturisitor al lui Hristos să fie ars de viu ca nu cumva statornicia și curajul lui în credință să fie urmate și de alții. Dar și de această dată, Dumnezeu a preamărit pe Mucenic, căci „focul, cunoscând pe alesul lui Dumnezeu, nu l-a mistuit, ci l-a păzit întreg și neatins, iar pe slujitorii lui Capitolin, cei ce erau aproape, i-a cuprins flacăra și i-a ars de tot”. Văzând că a rămas nevătămat, Sfântul Emilian „a mărit pe Dumnezeu și, întorcându-se spre răsărit, s-a însemnat sub semnul crucii și-a ridicat privirile către cer și a zis: Doamne Iisuse Hristoase, primește sufletul meu! Și, spunând acestea, a adormit în pace”, la 18 iulie 362. Trupul Sfântului Mucenic a fost înmormântat în apropierea orașului Durostor, la locul numit Ghizidina.

TITLU

Un om plecase la biserică. “Să mă închin și eu A-Tot-Puternicului și să-I mulțumesc pentru toate cele ce mi-a dat”. Când să intre pe poarta bisericii, se întâlnește cu un altul: “Vino acasă”, - îi zise acela - „și vinde-mi câteva duble de porumb”.

Nu merg acum. Mai zăbovește și tu nițel, până ies de la biserică. Taman se odihnesc și caii tăi”.

“La biserică ? La odihnă ? Eu nu zăbovesc... Dacă vrei, dacă nu, cu parale gălesc eu și lapte de pasăre !”

Gândul că o să pună mâna pe parale, l-a momit pe creștin. S-a dus, i-a vândut porumb și s-a întors irăși la biserică, tocmai când preotul explica Sfânta Evanghelie.

Era vorba de umblarea pe mare a Sfântului Petru... Cum s-a dat jos din corabie plin de credință... Cum dintru început, cu credința în Dumnezeu, mergea pe apă ca pe uscat... Cum mai târziu, slăbindu-i credința, era gata să se scufunde dacă Mântuitorul nu-i întindea mâna.

“Credința” spunea preotul, mută munții din loc în loc. Necredința abate pe om de la calea mântuirii, spre păcat”

“Așa a fost și cu mine”, se gândea creștinul. „La început, am plecat de acasă plin de credință. Eram mulțumit sufletește. La poarta bisericii, m-a cuprins necredința și m-a robit ochiul diavolului, banul. Mi-am dat seama că n-am făcut bine, ce-am făcut... De aceea m-am întors la biserică, mârșnit că supărasem pe Dumnezeu. Îmi vei întinde mâna ta, Doamne, până mă cufund ?”

Ai înțeleș creștine, tâlcul acestei povestiri ? Oare nu sunt și între noi mulți, care apucând pe căile Domnului se rătăcesc de la adevărata credință, amăgiți de Diavol ? Tind ei, mâna către cer, înainte de a se scufunda ?

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax 211 273, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh: Mihai Mărgineanu
Preot II: Viorel Mihalache
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank.